

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova, II. stupeň

1/ Charakteristika vyučovacího předmětu

a) obsahové vymezení

Vyučovací předmět Výtvarná výchova vychází ze vzdělávací oblasti Umění a kultura a umožňuje žákům výtvarné vnímání světa. Poznávání okolního i vnitřního světa prostřednictvím výtvarných činností a postupně se formuje jejich výtvarné myšlení. Toto poznání směřuje k tomu, aby se učili porozumět výtvarnému umění, jeho jazyku a významům. Chápat výtvarnou kulturu v nejširším slova smyslu, jako nedílnou součást svého duchovního života a bohatství společnosti. Kultivuje schopnosti žáků svět kolem sebe citlivě vnímat, prožívat jej, objevovat v něm estetické hodnoty. Cílem předmětu je, aby si žáci prakticky osvojili základní výtvarné dovednosti a techniky, rozvíjeli svou potřebu vlastního výtvarného vyjádření, svou fantazii a prostorovou představivost, smysl pro originalitu a vlastní výraz. Všechny aktivity pomáhají utvářet kreativní stránky osobnosti žáků.

Na 2. stupni se otvírá cesta k širšímu nazírání na kulturu a umění. Připomínají se historické souvislosti ovlivňující umění a kulturu. Inspirací se stávají také díla literární a dramatická. Projekty umožňují nalézat vztahy mezi jednotlivými druhy umění i při hledání řešení jednotlivých variant vyjádření. Ty otvírají společný prostor pro získání dovedností a poznatků a přispívají tak k osobitějšímu a hlubšímu porozumění uměleckému dílu.

b) časové vymezení

2. stupeň ZŠ v 6.- 8. ročníku navazuje na znalosti, dovednosti a postoje, které žáci získali ve výtvarné výchově i v pracovních činnostech na I. stupni. V 6. a 7. ročníku jsou 2 vyučovací hodiny týdně, v 8. ročníku je 1 hodina týdně (pokryto v rozsahu minimální hodinové dotace z RVP ZV). Časová dotace pro 9. ročník (1 hodina) byla využita pro nově zařazený předmět Dějiny umění, který svým obsahem navazuje zejména na vyučovací předmět Dějepis a také na předměty Hudební výchova a Výtvarná výchova.

c) organizační vymezení

Výuka je organizována zpravidla v budově školy v kmenové třídě. Animovaná, divadelní představení, výstavy a exkurze do kulturních institucí se realizují mimo budovu školy u pořádajících agentur. Uskutečňuje se i výuka v přírodě či v počítačové učebně.

Používanými strategiemi při výuce je praktické vyučování, samostatná práce, soutěže.

2/ Mezipředmětové vztahy

Předmět výtvarná výchova svým obsahem navazuje na obsah některých dalších vyučovacích předmětů. Tyto vzájemné mezipředmětové vztahy lze využít ve vyučování k prohloubení znalostí a vytvoření komplexnějšího pohledu na danou problematiku u žáka. Mezipředmětové vztahy jsou uvedeny v osnovách u konkrétního učiva předmětu výtvarná výchova.

3/ Integrace průřezových témat

Tématické okruhy daných průřezových témat jsou zařazovány průběžně ve všech ročnících během celého školního roku.

I. Osobnostní a sociální výchova

- Rozvoj schopností poznávání (cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění)
- Sebepoznání a sebepojetí (já jako zdroj informací o sobě, moje tělo, moje psychika, co o sobě vím , moje vztahy k jiným lidem)
- Kreativita (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity: pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, tvořivosti v mezilidských vztazích)

VI. Mediální výchova

- Tvorba mediálního sdělení (uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně, společensky i situačně, vhodných sdělení)
- Práce v realizačním týmu (komunikace a spolupráce v týmu)

4/ Výchovné a vzdělávací strategie

1. Kompetence k učení

- učíme žáky chápat umění a kulturu v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence
- vedeme žáky k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivní vnímání, cítění, prožívání a představy, k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů
- učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich výtvarné činnosti
- umožňujeme žákovi pozorovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry

2. Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky různým výtvarným technikám a použití vhodných prostředků k vyjádření jejich záměru
- podporujeme originální způsoby řešení ve výtvarném vyjadřování

3. Kompetence komunikativní

- učíme žáky naslouchat druhým a vnímat výtvarné projevy druhých, jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace
- vedeme žáky k pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako prostředku komunikace
- vedeme žáky k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti a ke kulturním projevům

4. Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k tvořivému přístupu ke světu, k obohacování emocionálního života
- prohlubujeme v žácích pozitivní vztah k výtvarnému umění v celé oblasti výtvarné kultury

5. Kompetence občanské

- učíme žáky vnímat uměleckou tvorbu jako jedinečných způsobů nalezení a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům ve společnosti a v mnohotvárném světě
- vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým a toleranci k jejich výtvarným projevům
- v hodnocení uplatňujeme prvky pozitivní motivace

6. Kompetence pracovní

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci, učíme žáky používat při práci vhodných materiálů, nástrojů a technologií)
- různými formami (exkurze, film, beseda, apod.) seznamujeme žáky s různými výtvarnými profesemi
- talentovaným žákům pomáháme při volbě studia (povolání), ve kterém budou moci plně využít a rozvinout svoje nadání

Vzdělávací oblast: Výtvarná výchova

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova, II. stupeň

Ročník: 6. – 8. třída

| Výstup | Učivo | Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy | Poznámky |
|---|---|---|---|
| <p>VV/II/ 1 Zvládá a používá vybrané techniky pro vyjádření svých myšlenek a představ, hledá jejich neobvyklé kombinace Experimentuje s různými materiály pro vizuální obrazná vyjádření, vytváří v ploše i v prostoru jejich neobvyklé kombinace Popíše subjektivní psychologický účinek barev a jejich symbolický význam Ověřuje a využívá kompoziční principy, a to jak při vlastní tvorbě, tak při interpretaci obrazných vyjádření vlastních i uměleckých Zkoumá přírodu jako celek v jejich barevných kontrastech a také si vybírá části, které reprezentují začlenění přírody do celku Zajímá se o změny přírody během roku</p> | <p>Kombinace neobvyklých materiálů Plošné a prostorové vyjádření Uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, v prostoru a časovém průběhu a vyjádření vztahů pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové) Malba temperou, suchým pastelem, kresba tužkou, perem, uhlem, fixem Originalita, projekce vlastních prožitků se zaměřením na volbu nebo kombinaci výtvarných technik Harmonie, disharmonie, vyjádření pocitů se slovním komentářem</p> | <p>Ov - kulturní zvláštnosti a odlišné názory</p> | <p>Možnosti: návštěva galerií a muzeí 6., 7., 8. ročník 8. ročník</p> |
| <p>VV/II/ 6 Zařadí do historické souvislosti různé typy zobrazení, na konkrétních příkladech porovnává různé přístupy ke zvolenému tématu, snaží se odhalit jejich kulturní a historické kontexty</p> | <p>Nauka o barvách (jas, tón, lomená barva, pestré a nepestré barvy, míchání barev) Kompozice (dominanta, subdominanta, vertikála, horizontála, diagonála) Kontrast a harmonie Emotivní obsah nefigurativních i figurativních obrazových prostředků</p> | | <p>6.,7.,8. ročník 8. ročník</p> |
| <p>VV/II/ 7 Porovnává vybrané projevy kultury tzv. přírodních národů a</p> | | | <p>8. ročník</p> |

| Výstup | Učivo | Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy | Poznámky |
|---|---|---|--|
| <p>projevy průmyslových civilizací</p> <p>Rozlišuje verifikovatelné vjemy od fantazijních představ</p> <p>Seznamuje se s jednotlivými etapami architektury v běhu dějin a jejich typickými rysy</p> <p>VV/II/ 3</p> <p>Seznamuje se s jednotlivými typy vizuálně obrazových vyjádření a zkoumá jejich účinky ve vztahu k osobním prožitkům</p> <p>Užívá metod uplatňovaných v současném výtvarném umění</p> <p>Vytváří animaci k vybranému literárnímu dílu</p> <p>VV/II/ 4</p> <p>Vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků viz. obrazných vyjádření a jejich vztahů, vědomě zvolí vhodný podklad</p> <p>Užívá metod uplatňovaných v současném výtvarném umění</p> <p>VV/II/ 5</p> <p>Zkoumá vztah vlastního těla a pohybu v prostoru, estetiku pohybu a pohyb v umění , využívá sluchové a hmatové podněty</p> <p>Zkoumá propozice daného zvířete se všemi jeho hlubšími znaky</p> <p>Zkoumá vztah vlastního těla a odívání v průběhu let</p> <p>VV/II/ 8</p> <p>Zdůvodní vlastní vizuální obrazové vyjádření, podílí se na způsobu jejich prezentace, pokouší se interpretovat tvorbu druhých a pokouší se pojmenovat různé</p> | <p>Historický posun v interpretaci</p> <p>Rozdíl v interpretaci evropské a mimoevropské kultury</p> <p>Kontinuita vývoj vybraného umění</p> <p>Architektura a užité umění</p> <p>Kultura bydlení</p> <p>Lidové umění a dekor</p> <p>Současné zobrazovací prostředky (počítačová grafika, animace, fotografie, video)</p> <p>Alternativní řešení vyjádření osobního prožitku</p> <p>Typy vizuálně obrazných vyjádření, rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry, hledisko vnímání vizuálně obrazného vyjádření (vizuální, baltické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání – racionální, konstruktivní, expresivní)</p> <p>Tělo a prostor (tanec, sport, gesta, kompozice skupin)</p> <p>Tělo a odívání</p> <p>Tělo ve výtvarném umění (portrét, figurální kompozic), akční tvary, zvíře - kompozice</p> <p>Prvky vizuálně obrazného vyjádření ve statickém i dynamickém viz. obrazném vyjádření</p> | <p>Čj – animace, písmo</p> | <p>6.,7.,8. ročník</p> <p>6.,7.,8. ročník</p> <p>8. ročník</p> <p>6.,7.,8. ročník</p> <p>6.,7.,8. ročník</p> |

